

บทคัดย่อ

เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมสนับสนุนการศิลปะประดิษฐ์สำหรับผู้สูงอายุ
ผู้วิจัย แสงจันทร์ เขจรศาสตร์
หน่วยงาน สถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
พ.ศ. 2557

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ สร้างโปรแกรม พัฒนาโปรแกรมและศึกษาผลการใช้โปรแกรมสนับสนุนการศิลปะประดิษฐ์สำหรับผู้สูงอายุ วิธีการวิจัยใช้การวิจัยและพัฒนาแบบเชิงปฏิบัติการ กลุ่มตัวอย่างเป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุในชมรมสถานีกาชาดที่ 7 และ ผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ กศน. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดอุบลราชธานี โดยวิธีเลือกแบบเจาะจงจากผู้สมัครใจเข้าเรียนรู้ตามโปรแกรม ในการทดลองเพื่อพัฒนาโปรแกรม จำนวน 20 คน และในการศึกษาผลการใช้โปรแกรม จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) โปรแกรมสนับสนุนการศิลปะประดิษฐ์สำหรับผู้สูงอายุ 2) แบบสอบถาม เรื่อง ผลของโปรแกรมนับสนุนการศิลปะประดิษฐ์สำหรับผู้สูงอายุที่มีต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ และ 3) แบบสอบถาม เรื่อง ความพึงพอใจต่อโปรแกรมนับสนุนการศิลปะประดิษฐ์สำหรับผู้สูงอายุที่มีต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ สังเกต และใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

การสร้างโปรแกรม (1) กรอบแนวคิดในการสร้างประกอบด้วย สภาพปัญหาความจำเป็น หลักการ วัตถุประสงค์ หัวข้อกิจกรรม ระยะเวลา รูปแบบกิจกรรม และการประเมินผล (2) โปรแกรมฉบับร่าง ประกอบด้วย 1) ชื่อโปรแกรม 2) วัตถุประสงค์ 3) กลุ่มเป้าหมาย 4) หัวข้อกิจกรรม 5) จำนวนชั่วโมงที่จัดกิจกรรม 6) วันและเวลาในการจัดโปรแกรม 7) สถานที่ 8) ลักษณะการจัดกิจกรรม 9) ตารางการจัดโปรแกรม โดยที่หัวข้อกิจกรรม จำนวน 12 กิจกรรม ได้แก่ การประดิษฐ์พานรองพระจากใบยางพารา การประดิษฐ์ที่คาดผมดอกบัวจากเศษผ้า การประดิษฐ์ถุงบุหรง่าไปดอกไม้สด การประดิษฐ์ตุ้มดอกกุหลาบ การประดิษฐ์ชั้นหมากเบ็งใบตอง การประดิษฐ์กิ๊บรูปหมวกจากผ้าขูดน้ำและเศษผ้า การประดิษฐ์ผ้าเช็ดหน้ารูปสัตว์ การประดิษฐ์ของชำร่วยขนม-สอดไส้ การประดิษฐ์กบติดผมดอกบานชื่นจากเศษผ้า การประดิษฐ์ของชำร่วยข้าวต้มมัด การประดิษฐ์เหรียญโปรยทาน และการประดิษฐ์ร่วมการบูรจากผ้าโปร่ง แต่ละกิจกรรม ประกอบด้วย 1) สารสำคัญ 2) จุดประสงค์การเรียนรู้ 3) ขั้นตอนการจัดกิจกรรม ซึ่งประกอบด้วย ขั้นนำ ขั้นจัดการเรียนรู้ และขั้นสรุป 4) สื่อการเรียนรู้ 5) การวัดและประเมินผล 6) บันทึกผลการจัดการเรียนรู้ และ 7) ใบความรู้

การพัฒนาโปรแกรม (1) ตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ ด้วยการประเมินความเหมาะสม พบว่า ภาพรวม โปรแกรมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.09 และความสอดคล้องของโปรแกรม พบว่า ทุกข้อมีความสอดคล้องกัน มีค่าดัชนี ความสอดคล้อง ระหว่าง 0.60 - 1.00 (2) ตรวจสอบโดยผู้สูงอายุ และทดลองใช้กับกลุ่มผู้สูงอายุ แล้วปรับปรุงโปรแกรมให้สมบูรณ์ด้วยรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่อง วัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมาย หัวข้อ (เนื้อหา) การจัดกิจกรรมนันทนาการ จำนวนชั่วโมง วัน เวลา สถานที่ ลักษณะการจัดกิจกรรม และตารางจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จนได้โปรแกรมนันทนาการศิลปะประดิษฐ์สำหรับผู้สูงอายุ ฉบับสมบูรณ์

ผลการใช้โปรแกรม (1) คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.61 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.27 โดยที่คุณภาพชีวิตทั้งด้านสุขภาพจิตและด้าน สภาวะทางสังคม อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.26 และ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.31 ตามลำดับ (2) ความพึงพอใจของ ผู้สูงอายุโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.34 โดยที่มีความพึงพอใจด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และด้านหัวข้อกิจกรรม อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.56 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.37 และ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐานเท่ากับ 0.39 ตามลำดับ